

УДК 373.5.091.2:331.548

О.М. Рутковська, м. Полтава

e-mail: elenarutkovskatourism@gmail.com

А.Ю. Цина, м. Полтава

e-mail: ajut@gmail.com

ДІАГНОСТИКА ГОТОВНОСТІ УЧНІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ОБ'ЄКТІВ ПРОЄКТУВАННЯ, ВЛАСНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ДО ПОДАЛЬШОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА МАЙБУТНЬОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Анотація. У статті розглядаються педагогічні умови формування предметних компетентностей учнів. Аналізуються рівні та результати тестування готовності учнів до оцінювання естетичних та функціональних властивостей об'єктів проєктування, власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування.

Ключові слова: предметні компетентності, педагогічні умови, формування, оцінювання.

Abstract. The article considers the pedagogical conditions for the formation of subject competencies of students. The levels and results of testing the readiness of students to assess the aesthetic and functional properties of design objects, their own opportunities for further vocational education and future employment are analyzed.

Keywords: subject competences, pedagogical conditions, formation, assessment.

Постановка наукової проблеми. Предметні компетентності визначають набутий учнями у процесі трудового навчання досвід специфічної для навчального предмета діяльності, пов'язаної із засвоєнням, розумінням і застосуванням нових знань, перетворенням та застосуванням цього досвіду. До предметних компетентностей учнів основної школи Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти [1] віднесено оцінювання естетичних та функціональних властивостей об'єктів проєктування, власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування.

Мета статті полягає в обґрунтуванні педагогічних умов формування предметних компетентностей учнів та передбачає здійснення аналізу рівнів і результатів тестування готовності учнів до оцінювання естетичних та функціональних властивостей об'єктів проєктування, власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування.

Виклад основного матеріалу. Формуванню в учнів готовності до оцінювання естетичних та функціональних властивостей об'єктів проєктування, власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування сприяє дотримання педагогічних умов формування предметних компетентностей учнів. До таких організаційно-методичних умов нами віднесені: використання педагогічно-обґрунтованих типів дидактичної взаємодії вчителя та учнів; обґрунтування витрат часу на самостійну роботу учнів на основі нормативних вимог до неї, визначення її трудомісткості та аналізу бюджету навчального часу учнів [2, с. 203]; планування самостійної роботи учнів [3, с. 146]; забезпечення єдності самостійності й ініціативи та педагогічно виправданої допомоги вчителя у вихованні в учнів потреби у самоосвітній діяльності [3, с. 158].

Готовність учнів до оцінювання естетичних та функціональних властивостей об'єктів проєктування, власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування нами здійснювалося за такими рівнями:

– початковий рівень (1-3 бали) – спостерігається в учня, який здатний наводити приклади, встановлювати взаємозв'язки в оцінюванні естетичних та функціональних

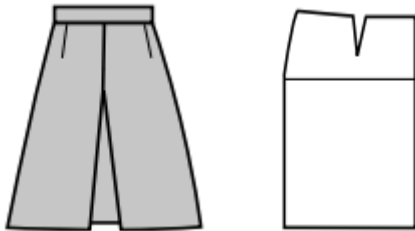
**Сучасні технології підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій,
педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва:
теорія, досвід, проблеми**

властивостей об'єктів проектування, власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування. Приклад завдання цього рівня:

Визначте правильний перелік професій, які належать до типу «людина – техніка» та мають попит на ринку праці в Україні:

- А. Швачка, технолог виробів легкої промисловості, наладчик приладів;
- Б. Коректор, друкарка, водій;
- В. Технолог з пошиття одягу, учитель, кравець;
- Г. Комірник, прибиральниця, кресляр;

– середній рівень (4-6 балів) – притаманний учню, який виділяє в оцінюванні естетичних та функціональних властивостей об'єктів проектування, власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування питання, які можна вирішити засобами навчального предмету та ті, що потребують інших підходів. Приклад завдання на виявлення цього рівня:

Нанесіть на кресленик прямої спідниці лінії моделювання спідниці, зображеної на малюнку;

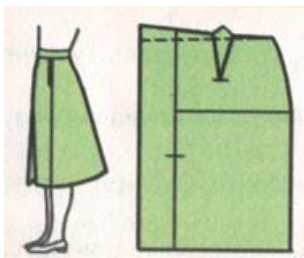
– достатній рівень (7-9 балів) – є характерним для учнів, які логічно обґрунтовують рішення з оцінювання естетичних та функціональних властивостей об'єктів проектування, власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування на підставі виявлення суттєвих ознак і взаємозв'язків між ними. Приклад завдання достатнього рівня:

Визначте ширину клинка по лінії стегон для восьмиклинкової спідниці, якщо $C_c = 46$ см.

- А. 46 см;
- Б. 23 см;
- В. 11,5 см;
- Г. 5,75 см;

– високий рівень (10–12 балів) – спостерігається в учня, який здійснює аналіз результатів, співставлення даних отриманих проектних рішень, аргументує та відстоювати свою точку зору в оцінюванні власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування. Приклад завдання високого рівня:

Що є причиною прилягання спідниці до ніг у нижній частині спереду? Як усунути цей недолік?

- А. Неправильно визначено на задньому полотнищі положення лінії талії. Лінію талії на задньому полотнищі опустити нижче.
- Б. Об'єм спідниці вище лінії стегон недостатній або великий. Збільшити або зменшити розхил виточок.
- В. Зменшена довжина деталі полотнища. Підняти рівень верхнього зрізу.
- Г. Неправильно визначено на передньому полотнищі положення лінії талії. Лінію талії на передньому полотнищі опустити нижче.

Для виявлення у школярів 5-9-х класів предметної компетентності за сформованістю готовності до оцінювання естетичних та функціональних властивостей об'єктів проектування, власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування було використано наведену вище власну добірку тестових завдань, які відповідають видам завдань для трудового навчання цієї вікової категорії школярів.

**Сучасні технології підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій,
педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва:
теорія, досвід, проблеми**

Представлені у таблиці 1 результати тестування вказують на те, що більшість учнів контрольних (36,6 %) та експериментальних (39,0 %) класів виявили середній рівень готовності виділяти в оцінюванні естетичних та функціональних властивостей об'єктів проектування, власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування питання, які можна вирішити засобами трудового навчання та ті, що потребують інших підходів. Ці учні успішно розв'язали графічні завдання з моделювання виробів, обираючи варіанти рішень із ряду запропонованих у тестових завданнях.

Таблиця 1

Рівень сформованості предметної компетентності за показником готовності до оцінювання естетичних та функціональних властивостей об'єктів проектування, власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування

Рівні сформованості	Контрольні класи		Експериментальні класи	
	Абс.	%	Абс.	%
Початковий	37	19,4	37	19,0
Середній	70	36,6	76	39,0
Достатній	58	30,4	57	29,2
Високий	26	13,6	25	12,8
Всього	191	100	195	100

Майже п'ята частина учнів 5-9-х класів виявили початковий рівень здатності наводити приклади, встановлювати взаємозв'язки в оцінюванні естетичних та функціональних властивостей об'єктів проектування, власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування. Ці учні правильно визначили різновиди типів професій, які мають попит на ринку праці.

Достатній рівень здатності логічно обґрунтовувати рішення з оцінювання естетичних та функціональних властивостей об'єктів проектування, власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування на підставі виявлення суттєвих ознак і взаємозв'язків між ними було виявлено у 30,4 % учнів контрольних та 29,2 % школярів експериментальних класів. Школярі успішно вирішили тестові розрахункові завдання з проектування естетичних властивостей виробів.

Найменша кількість учнів (13,6 % контрольні і 12,8 % експериментальні класи) зуміли розв'язати завдання високого рівня складності, виявивши готовність до здійснення аналізу результатів, співставлення даних отриманих проектних рішень, аргументації та відстоювання своєї точки зору в оцінюванні власних можливостей до подальшої професійної освіти та майбутнього працевлаштування. Школярі успішно справилися з завданнями на естетичне освоєння дійсності, виявляючи дефекти у спроектованих ними виробках та визначаючи способи їх усунення.

Висновки. На правильність та практичне підтвердження запропонованих нами показників готовності учнів до оцінювання естетичних та функціональних властивостей об'єктів проектування, власних можливостей до подальшої професійної освіти і майбутнього працевлаштування та необхідність належної уваги їхньому формуванню в навчанні вказує відсутність суттєвої різниці у розподілі школярів контрольних та експериментальних класів за рівнями сформованості предметної компетентності за показником цього виду.

Сучасні технології підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва: теорія, досвід, проблеми

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти / Постанова Кабінету міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392. URL: <http://zakon2/rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>
2. Козак Л., Швидка І. Якість дошкільної освіти на сучасному етапі. *Освітлогічний дискурс*. 2018. № 3-4 (22-23). С. 198-208.
3. Пидкасистый П.И. Самостоятельная познавательная деятельность школьников в обучении: теоретико-экспериментальное исследование. Москва: Педагогика, 1980. 240 с.

УДК 37.047+331.548

Н.М. Колосінська, м. Вінниця

e-mail: nkolosinska@gmail.com

С.М. Фіногеева, м. Вінниця

e-mail: svitlanafinogeeva@gmail.com

ПРОФОРІЕНТАЦІЙНА РОБОТА В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ ЯК ОДИН ІЗ ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ УСПІШНОГО ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ

Анотація. Профорієнтація є пріоритетним напрямком роботи всіх закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Правильний вибір професії – важливий крок у житті кожної людини. Сучасна соціально-економічна ситуація відзначається невідповідністю ринку освітніх послуг потребам ринку праці, вимог роботодавців рівню професійної підготовки фахівців. У цих умовах комплексна систематична робота навчального закладу, спрямована на професійне самовизначення учнівської молоді, різних категорій дорослого населення, стає дедалі актуальнішою. Підвищення якості профорієнтаційної роботи є сьогодні актуальним завданням для всієї системи професійно-технічної освіти.

Ключові слова: профорієнтація, вибір професії, кар'єра.

Abstract. Professionals in the priority direction of the robot and all pledges of professional (professional and technical) education. The correct vibration of the profession is an important croc in the life of the skin people. The current social and economic situation is meant to be inadequate to the market of educational services to the needs of the market of pratsi, who are robot teachers in the level of professional training of fahivts. In the cich minds, a complex, systematic robot for starting a mortgage is based on the professional self-designation of scientific young people, of the older categories of the mature population, the old age is actual. Advancing the quality of professional robots for the current day-to-day facilities for the entire system of professional and technical education.

Keywords: professorship, vocabulary, career.

Постановка наукової проблеми. В умовах реформування системи освіти в Україні особливої ваги набуває проблема, пов'язана з прагненням сучасної молоді знайти місце рівноправного партнера у суспільних процесах, які протікають швидко і вимагають від них одночасно високого рівня загальної підготовки й ґрунтовних знань в обраній сфері професійної діяльності. Заклади професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О) не тільки транслюють підростаючому поколінню обсяг знань і передають спеціальні вміння, а також і формують життєві орієнтації, установи та трудові навички, зокрема – вибір майбутньої професії, продовження освіти й професійну підготовку. Таким чином, одним із пріоритетних завдань ЗП(ПТ)О є організація роботи з учнівською молоддю щодо усвідомленого професійного самовизначення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різноманітні проблеми профорієнтаційної роботи відображують у своїх працях А. Асмолова, А. Голомшток, В. Корнешук, М. Бруєнко, Д. Швець, М. Захаров, О. Купревич, Т. Пазюченко, В. Симоненко, Л. Старікова, Л. Турчіна, Б. Федоришин та інші. Л. Дунець стверджує, що профорієнтація як галузь знань за змістом і методами є психолого-педагогічною [2].